

5. 5. 2015

Veźměte, prosĭme, na vědomĭ, Źe text ělĀnku odpovĭdĀ platně prĀvnĭ ůpravě ke dni publikace.

K odpovědnosti advokĀta pŕi poskytovĀnĭ bezplatněch prĀvnĭch sluŹeb

Nejvyšší soud ĀR se ve svěm rozhodnutĭ z poĀtĀtku letošního roku věnoval otĀzce odpovědnosti advokĀta za škodu zpŕsobenou klientovi pŕi poskytovĀnĭ bezplatněho poradenstvĭ. Hlavnĭ zĀvěr, Źe advokĀt odpovĭdĀ za škodu i v takověm pŕĭpadě, lze považovat za logickĀ a sprĀvnĀ. V projednĀvaněm pŕĭpadě lze vřak vysledovat jině poněkud znepokojujĭcĭ zĀvěry, byť nikoli z „dĭlny“ dovolacĭho soudu.



Odpovědnost advokĀta

Dle ustanovenĭ § 24 odst. 1 zĀkona o advokacii v rozhodněm zněnĭ, **odpovĭdĀ advokĀt klientovi za škodu, kterou mu zpŕsobil v souvislosti s vĕykonom advokacie**, a to i tehdy, byla-li škoda zpŕsobena v souvislosti s vĕykonom advokacie jeho zĀstupcem nebo jinĕm jeho zaměstnancem neŹ zaměstnanĕm advokĀtem. V souladu s odstavcem 4 citovaněho ustanovenĭ pŕitom platĭ, Źe se advokĀt odpovědnosti zprostĭ, prokĀŹe-li, Źe škodě nemohlo bĕt zabrĀněno ani pŕi vynaloŹenĭ veřkerěho ůsilĭ, kterě lze na něm poŹadovat.

Nejvyšší soud ĀR se v rozhodnutĭ ve věci spis. zn. 25 Cdo 4009/2014 ze dne 6. ledna 2015 zabĕval dosud neřeřenou otĀzkou, a to **zda se jednĀ o vĕykon advokacie i v pŕĭpadě bezůplatněho poskytnutĭ prĀvnĭch sluŹeb**. V posuzovaněm pŕĭpadě se totiŹ advokĀt pŕi prĀvnĭm poradenstvĭ ůdajně dopustil vadněho postupu, v dŕsledku ěehoŹ jeho klientce vznikla škoda. JelikoŹ vřak advokĀt za svou ěinnost nevyůctoval pořkozeně osobě ŹĀdnou odměnu, argumentoval tĭm, Źe se pojmově nemohlo jednat o vĕykon advokacie.

Nejvyšší soud ĀR pŕi posouzenĭ shora vymezeně otĀzky odkĀzal primĀrně na ustanovenĭ § 1 odst. 2 zĀkona o advokacii, podle něhoŹ se poskytovĀnĭm prĀvnĭch sluŹeb rozumĭ zastupovĀnĭ v řĭzenĭ pŕed soudy a jinĕmi orgĀny, obhajoba v trestnĭch věcech, udělovĀnĭ prĀvnĭch porad, sepisovĀnĭ listin, zpracovĀvĀnĭ prĀvnĭch rozborŭ a dalřĭ formy prĀvnĭ pomoci, jsou-li vĕykonĀvĀny soustavně a za ůplatu. SouĀasně vřak podle ustanovenĭ § 22 odst. 1 zĀkona o advokacii platĭ, Źe **advokacie (jakoŹto řirřĭ pojem neŹ poskytovĀnĭ prĀvnĭch sluŹeb) se vĕykonĀvĀ zpravidla za odměnu**. PrĀvě vĕyraz „zpravidla“ pŕitom dle Nejvyšřĭho soudu ĀR znamenĀ, Źe pravidlo o ůplatnosti vĕykonu advokacie je pravidlem dispozitivnĭm, a zĀkon o advokacii tak **pŕedpoklĀdĀ pŕĭpady, kdy mŕŹe bĕt advokacie vĕykonĀvĀna i bezůplatně**. Jako pŕĭklady pak uvĀdĭ mimo jině ěinnost advokĀta urěeněho Āeskou advokĀtnĭ komorou ěi obecně znĀmou ěinnost „pro bono“.

SamotnĀ fakt bezůplatnosti proto dle Nejvyšřĭho soudu ĀR pro takto poskytovaně prĀvnĭ sluŹby

neznamená ztrátu jejich charakteru jako výkonu advokacie, pokud se jedná o právní služby poskytované advokátem v souvislosti s jeho advokátní praxí. **Úplatnost tedy nelze považovat za nutnou podmínku pro posouzení činnosti jako výkonu advokacie.** V návaznosti na tento závěr pak logicky platí, že je z hlediska odpovědnosti advokáta za škodu, resp. újmu vůči klientovi dle ustanovení § 24 zákona o advokacii bez významu, zda byla právní služba poskytnuta za odměnu či bezúplatně.

S popsáním názorem Nejvyššího soudu ČR lze jednoznačně souhlasit, neboť má oporu v zákoně, ale je i logický. Nelze totiž akceptovat koncepci, která by fakticky znamenala, že pokud není advokát za své právní poradenství placen, nemusí je provádět řádně a zodpovědně. Přesně k takovému stavu by totiž vědomí nepostižitelnosti za případná pochybení v praxi mohlo vést.

K povinnostem advokáta

Zatímco výše popisovaný názor Nejvyššího soudu ČR lze považovat za správný, pochybnosti vyvolává argumentace soudu prvního stupně a soudu odvolacího ohledně údajného pochybení advokáta.

Z citovaného rozhodnutí dovolacího soudu totiž vyplývá, že soud prvního stupně dospěl k závěru, že advokát poskytl nesprávnou právní radu tím, že klientce sdělil, že může započítat svůj údajný přeplatek na úhradách za služby spojené s nájmem bytu proti nájemnému, **aniž by měl ověřené všechny potřebné skutečnosti o existenci takového přeplatku.**

Obdobně pak odvolací soud konstatoval, že si žalovaný advokát nepočínal v souladu s § 16 odst. 1 zákona o advokacii, když své klientce poskytl radu, že je možné započíst přeplatky na službách spojených s nájmem bytu proti nájemnému, **aniž by měl ověřeno, že klientka takové přeplatky má.**

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR pochopitelně nepopisuje skutkový stav projednávaného případu do detailu, a nelze proto s jistotou určit, s jakými informacemi od klientky advokát pracoval. **Rozhodně však nelze v obecné rovině akceptovat názor, který se z citované argumentace soudů nepřímou podává, tedy názor, že je pochybením advokáta, pokud nedostatečně ověří informace od klienta.**

Vztah advokáta a klienta je vztahem založeným na vzájemné důvěře, přičemž advokát při poskytování právních služeb zásadně vychází z informací a podkladů poskytnutých klientem. Pravdivost takových informací přitom zpravidla není z objektivních důvodů možné ověřit, a i kdyby bylo, **advokát tak nesmí činit.** Podle ustanovení čl. 6 odst. 3 Etického kodexu České advokátní komory totiž obecně platí, že pravdivost nebo úplnost skutkových informací poskytnutých klientem není advokát oprávněn bez jeho souhlasu ověřovat.

Na první pohled tedy popisovaný případ vyvolává dojem, že žalovaný advokát byl poněkud paradoxně shledán odpovědným za to, že neučinil něco, co dle stavovských předpisů činit nesmí. Nelze samozřejmě vyloučit, že soudy tuto problematiku ve svém rozhodování zohlednily, přičemž se příslušná argumentace pouze nepromítnula do stručného popisu předchozího průběhu řízení. I kdyby tomu tak však bylo, mohl Nejvyšší soud ČR alespoň obiter dictum tuto přinejmenším nesprávně vyznívající argumentaci soudu prvního stupně a soudu odvolacího okomentovat.



JUDr. Jakub Celerýn,
advokát

[Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.](#)

Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2

Tel.: +420 296 368 350

Fax: +420 296 368 351

e-mail: law.office@mn-legal.eu

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Fotbalové agenti vs. FIFA ve světle stanoviska generálního advokáta Soudního dvora Evropské unie](#)